

Presă și informare

Tribunalul Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 188/21
Luxemburg, 20 octombrie 2021

Hotărârile în cauzele T-240/18 și T-296/18,
Polskie Linie Lotnicze „LOT”/Comisia

Tribunalul respinge acțiunile formulate de compania aeriană Polskie Linie Lotnicze „LOT” împotriva deciziilor Comisiei de autorizare a concentrărilor privind achiziționarea de către easyJet și Lufthansa a anumitor active ale grupului Air Berlin

Confruntată cu o deteriorare persistentă a situației sale financiare, în anul 2016 compania aeriană Air Berlin plc a pus în aplicare un plan de restructurare. În acest cadru, începând de la 16 decembrie 2016, aceasta a încheiat cu compania aeriană Deutsche Lufthansa (denumită în continuare „Lufthansa”) un acord având ca obiect subînchirierea către aceasta din urmă a diferite aparate cu echipajul lor.

Pierderea sprijinului financiar, sub formă de împrumuturi, acordat Air Berlin de către unul dintre principalii săi acționari a constrâns-o totuși să solicite la 15 august 2017 deschiderea unei proceduri de insolvență. În aceste împrejurări, acordarea de către autoritățile germane a unui împrumut garantat cu titlu de ajutor pentru salvare, aprobat de Comisie¹, trebuia să îi dea posibilitatea să își continue activitățile o perioadă de trei luni, destinată în special să îi permită să efectueze cesiunea activelor sale.

Acest obiectiv s-a materializat în special prin încheierea a două acorduri. Pe de o parte, acordul încheiat la 13 octombrie 2017 prevedea preluarea de către Lufthansa în special a unei filiale a Air Berlin, căreia trebuiau să îi fie transferate în prealabil diferite aparate cu echipajul lor, precum și sloturi orare² pe care le deținea pe anumite aeroporturi, printre care mai ales aeroporturile din Düsseldorf, Zürich, Hamburg, München și Stuttgart și aeroportul Berlin-Tegel. Pe de altă parte, acordul încheiat la 27 octombrie 2017 cu compania aeriană easyJet plc urmărea în principal transferul către aceasta din urmă a sloturilor orare deținute de Air Berlin mai ales pe aeroportul Berlin-Tegel. Air Berlin și-a încetat activitățile a doua zi, înainte de a fi declarată în stare de insolvență prin decizia judecătorească din 1 noiembrie 2017.

La 31 octombrie 2017, Lufthansa a notificat Comisiei, în conformitate cu competențele acesteia în materie de control al concentrărilor³, operațiunea de concentrare prevăzută prin acordul din 13 octombrie 2017. La 7 noiembrie 2017, easyJet a notificat în același mod operațiunea prevăzută prin acordul din 27 octombrie 2017 (în continuare, împreună cu operațiunea notificată de Lufthansa, „concentrările în cauză”). Comisia a constatat compatibilitatea concentrării notificate de Lufthansa, având în vedere angajamentele asumate de aceasta din urmă⁴, prin Decizia

¹ Decizia C(2017) 6080 final din 4 septembrie 2017 referitoare la ajutorul de stat SA.48937 (2017/N) – Germania, în ceea ce privește salvarea Air Berlin (JO 2017, C 400, p. 7).

² Sloturile orare constituie permisiuni acordate unei companii aeriene de utilizare a tuturor infrastructurilor aeroportuare necesare pentru prestarea de servicii de transport aerian la o dată și oră precise, dinspre sau înspre acel aeroport.

³ Este vorba, în speță, despre competențele prevăzute de Regulamentul (CE) nr. 139/2004 al Consiliului din 20 ianuarie 2004 privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi („Regulamentul (CE) privind concentrările economice”) (JO 2004, L 24, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 201).

⁴ În speță, în vederea înlăturării îndoielilor privind compatibilitatea concentrării notificate în legătură cu poziția sa la aeroportul din Düsseldorf, Lufthansa propusese Comisiei, în temeiul articolului 6 alineatul (2) din Regulamentul (CE) privind concentrările economice, o reducere sensibilă a sloturilor orare care i-ar fi fost transferate pe baza acestei concentrări.

C(2017) 9118 final din 21 decembrie 2017, precum și compatibilitatea concentrării notificate de easyJet, prin Decizia C(2017) 8776 final din 12 decembrie 2017 (în continuare, denumite împreună, „deciziile atacate”). Astfel, Comisia a concluzionat că concentrările în cauză nu ridicau îndoieli grave privind compatibilitatea lor cu piața internă. Cu această ocazie, pentru prima dată în cadrul unor cauze referitoare la serviciile de transport aerian de pasageri, Comisia nu a definit piețele relevante prin perechi de orașe, între un punct de origine și un punct de destinație (denumite în continuare „piețele O & D”). Astfel, pe de o parte, Comisia a constatat că Air Berlin își încetase activitățile înainte de aceste concentrări și independent de ele. Din aceste împrejurări Comisia a dedus că Air Berlin s-a retras de pe toate piețele O & D pe care fusese prezentă anterior. Pe de altă parte, Comisia a considerat că concentrările în cauză aveau în principal ca obiect transferul de sloturi orare și a constatat că aceste sloturi orare nu erau alocate niciunei piețe O & D specifice. În consecință, Comisia apreciat, în vederea analizei sale, că era preferabilă agregarea tuturor piețelor O & D dinspre sau înspre fiecare dintre aeroporturile de care erau legate aceste sloturi orare. Procedând astfel, Comisia a definit așadar piețele relevante ca fiind piețele serviciilor de transport aerian de pasageri dinspre sau înspre aceste aeroporturi. În continuare, Comisia a verificat dacă aceste concentrări nu erau de natură să creeze în speță „un obstacol semnificativ în calea concurenței efective”, mai ales prin faptul de a se conferi easyJet și, respectiv, Lufthansa capacitatea și interesul să blocheze accesul la aceste piețe.

Considerând că analiza realizată în acest mod de Comisie era eronată, atât din punctul de vedere al metodologiei, cât și al rezultatelor, compania aeriană Polskie Linie Lotnicze „LOT” (denumită în continuare „reclamanta”), care se prezintă drept concurentă directă a părților la concentrările în cauză, a sesizat Tribunalul cu două acțiuni prin care a solicitat anularea fiecăreia dintre deciziile atacate.

Prin hotărârile din 20 octombrie 2021, Tribunalul respinge cele două acțiuni, admitând pe această cale în special posibilitatea Comisiei de a se limita să examineze ansamblul piețelor O & D dinspre sau înspre aeroporturile de care erau legate sloturile orare ale Air Berlin în loc să examineze individual fiecare piață O & D pe care erau prezente Air Berlin și, respectiv, easyJet și Lufthansa.

Aprecierea Tribunalului

În primul rând, în ceea ce privește motivul întemeiat pe o definire defectuoasă a piețelor relevante, Tribunalul consideră mai întâi că reclamanta încearcă fără succes să conteste exactitatea materială a prezentării efectuate de Comisie referitoare la concentrările în cauză și la contextul lor. În acest cadru, Tribunalul observă în special că Comisia avea temei să considere că activitățile Air Berlin încetaseră înainte de concentrările în cauză și independent de acestea și că, în consecință, Air Berlin nu mai era prezentă pe niciuna dintre piețele O & D. În continuare, întrucât sloturile orare deținute de Air Berlin nu erau legate de nicio piață O & D, Tribunalul consideră că Comisia a arătat în mod întemeiat că aceste sloturi orare ar putea fi utilizate de Lufthansa și, respectiv, easyJet pe alte piețe O & D decât cele pe care opera Air Berlin. În consecință, Tribunalul statuează că, spre deosebire de concentrările în care sunt implicate companii aeriene aflate încă în activitate, în acest caz concret nu era cert că concentrările în cauză ar fi avut vreun efect asupra concurenței pe piețele O & D pe care Air Berlin era prezentă înainte de încetarea activităților sale. În sfârșit, Tribunalul constată că reclamanta nu a prezentat indicii serioase că examinarea individuală a piețelor O & D pe care le-a identificat ar fi putut să permită stabilirea existenței unui obstacol semnificativ în calea concurenței efective, pe care definiția pieței reținută de Comisie nu putea să îl identifice.

În al doilea rând, în ceea ce privește motivul întemeiat pe eroarea vădită de apreciere a efectelor concentrării în cauză, Tribunalul amintește de la bun început că, în exercitarea competențelor care îi sunt atribuite de Regulamentul (CE) privind concentrările, Comisia dispune de o anumită putere discreționară, în special în ceea ce privește aprecierile economice complexe pe care este chemată să le efectueze pe acest temei. În consecință, controlul exercitat de instanța Uniunii asupra exercitării unei asemenea puteri trebuie să țină seama de marja de apreciere recunoscută astfel Comisiei. Cu aceste precizări prealabile, Tribunalul apreciază că analiza efectelor concentrării în cauză pe piețele serviciilor de transport aerian de pasageri dinspre sau înspre aeroporturile în cauză nu a indicat nicio eroare de apreciere, având în vedere îndeosebi rata de congestie puțin

ridicată a acestor aeroporturi sau efectul limitat al concentrărilor în cauză asupra majorării cotelor de sloturi orare deținute de Lufthansa și easyJet. În ceea ce privește în special concentrarea notificată de Lufthansa, cu atât mai mult reclamanta nu are temei să susțină că Comisia a săvârșit o eroare vădită de apreciere a efectelor acordului din 16 decembrie 2016, dat fiind în special faptul că acest acord permitea deja Lufthansa să exploateze aparatele și echipajele lor o perioadă de șase ani, înainte ca aceasta să le achiziționeze definitiv în cadrul concentrării menționate. În sfârșit, în ceea ce privește concentrarea notificată de easyJet, Tribunalul arată că sloturile orare sunt necesare pentru prestarea serviciilor de transport aerian de pasageri. Tribunalul deduce din această situație că există o relație „verticală” între alocarea acestor sloturi orare și prestarea serviciilor respective și că, în consecință, Comisia avea temei să facă trimitere la Orientările privind concentrările „neorizontale”⁵.

În al treilea rând, Tribunalul respinge criticile întemeiate pe caracterul pretins insuficient al angajamentelor asumate de Lufthansa în cadrul concentrării pe care a notificat-o, precum și pe lipsa unor asemenea angajamente în ceea ce privește concentrarea notificată de easyJet pentru motivul că reclamanta nu are temei să susțină că aceste concentrări ar putea să constituie în mod vădit un obstacol semnificativ în calea concurenței efective. Pentru acest motiv, Tribunalul statuează că nu sunt fondate nici criticile prin intermediul cărora reclamanta a reproșat Comisiei că nu a luat în considerare eventualele creșteri în eficiență care ar fi putut să rezulte din concentrările respective.

În al patrulea rând, Tribunalul observă că reclamanta nu a demonstrat că sprijinul financiar de care Air Berlin a beneficiat cu titlu de ajutor pentru salvare făcea parte din activele transferate către easyJet și, respectiv, Lufthansa în cadrul concentrărilor în cauză și respinge în consecință criticile potrivit cărora Comisia ar fi trebuit să țină seama de acest ajutor în vederea efectuării analizei sale. În plus, în ceea ce privește încălcarea articolului 8a alineatul (2) din Regulamentul nr. 95/93⁶, invocată deopotrivă de reclamantă într-una dintre acțiunile sale, Tribunalul arată că aplicarea acestei dispoziții nu era de competența Comisiei.

În ultimul rând, statuând că nemotivarea invocată de reclamantă este nefondată și respingând așadar toate motivele invocate în fiecare dintre cele două cauze, Tribunalul dispune respingerea celor două acțiuni, în împrejurările amintite nemaifiind necesară pronunțarea cu privire la admisibilitatea acestor acțiuni.

MENȚIUNE: Împotriva deciziei Tribunalului se poate declara recurs la Curte, numai pentru motive de drept, în termen de două luni și zece zile de la comunicarea acesteia.

MENȚIUNE: Acțiunea în anulare are ca obiect anularea acelor acte ale instituțiilor Uniunii care sunt contrare dreptului Uniunii. Cu respectarea anumitor condiții, statele membre, instituțiile europene și particularii pot sesiza Curtea de Justiție sau Tribunalul cu o acțiune în anulare. Dacă acțiunea este întemeiată, actul este anulat. Instituția emitentă a actului trebuie să ia măsuri pentru a elimina eventualul vid juridic creat prin anularea acestuia.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Tribunalului.

Textul integral al hotărârilor ([T-240/18](#) și [T-296/18](#)) se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293

Imagini de la pronunțarea hotărârii sunt disponibile pe „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106

⁵ Orientările privind evaluarea concentrărilor neorizontale în conformitate cu Regulamentul (CE) privind concentrările economice (JO 2008, C 265, p. 6). În plus, Tribunalul respinge critica întemeiată de reclamantă pe încălcarea acestor orientări, arătând că deținerea unei puteri de piață semnificative pe una dintre piețele relevante nu era suficientă, singură, pentru stabilirea existenței unor probleme de concurență.

⁶ Mai precis, este vorba despre Regulamentul (CEE) al Consiliului din 18 ianuarie 1993 privind normele comune de alocare a sloturilor orare pe aeroporturile comunitare (JO 1993, L 14, p. 1, Ediție specială, 07/vol. 2, p. 204), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 545/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iunie 2009 (JO 2009, L 167, p. 24).